

Kompanija Rio Tinto planira da 2023. u Jadru otvori rudnik litijuma koji bi mogao da zadovolji desetinu svetskih potreba za metalom koji se koristi u elektroindustriji i proizvodnji baterija za električna vozila. Rudarski gigant i zvaničnici iz Vlade Srbije projekat rudnika „Jadar” predstavljaju kao priliku za razvoj zapadne Srbije. Ekološki aktivisti, međutim, smatraju da bi rudnik neminovno naneo ogromnu štetu životnoj sredini, zagadio tlo, onemogućio poljoprivredu i ugrozio vodosnabdevanje na značajnom delu teritorije Srbije. Oni skreću pažnju na postojeće primere štetnog delovanja kompanije Rio Tinto u drugim delovima sveta.

Podrinjski antikorupcijski tim - PAKT, koji se bori protiv otvaranja rudnika litijuma u dolini reke Jadar i BIRODI (Biro za društvena istraživanja) pokrenuli su anketu o obaveštenosti građana o tom projektu. Kako je PAKT objavio u saopštenju za medije, od 200 građana koji su do sada popunili anketu preko polovine je o kompaniji Rio Tinto čulo samo negativne stvari, a oko petine većinom negativne informacije. Skoro tri četvrtine građana „ubeđeno je da litijum treba da ostane na svom mestu”, a da je litijum ekološki mineral koji treba iskopavati misli svega 5,91% ispitanika. U sličnom duhu, samo 3,76% anketiranih smatra da je moguće izgraditi rudnik bez ekoloških posledica, petina nije sigurna, trećina misli da je to nemoguće a dve petine je potpuno sigurno da je to nemoguće. Ogromna većina ispitanika, 88,71%, ne veruje obećanjima kompanije da će se rudnik oformiti po najvišim ekološkim standardima, a Rio Tintu veruje manje od četiri posto ljudi.

Jedan od najzanimljivijih pokazatelja ankete koja je u toku je da građani u velikom procentu podržavaju nameru meštana da sprovedu referendum o rudniku (88,71%).

Većina građana koji su zasad popunili anketu je iz Beograda, Loznice, Šapca i drugih mesta u zapadnoj Srbiji. Oko polovine smatra da političke stranke i institucije ne bi trebalo da se mešaju u ovo pitanje, odnosno da „uplitanje politike u proteste građana neće pomoći rešavanju situacije”, svaki deseti očekuje poteze od nadležnog ministarstva, a još manje od Vlade Srbije, predsednika Republike i opozicionih stranaka.

Početni rezultati ankete govore da su građani u velikoj meri nezadovoljni odlukama svih bivših Vlada da se u dolini reke Jadar formira ovakvo rudrsko postrojenje, a bez predhodne konsultacije sa meštanima i zainteresovanom javnošću, navodi se u saopštenju.

Po navodima Podrinjskog antikorupcijskog tima, tokom priprema za projekat došlo je i do kršenja zakona Republike Srbije: prenamena zemljišta iz poljoprivrednog u građevinsko je izvršena na osnovu Prostornog plana posebne namene, ali u neskladu sa Zakonom o šumama i Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, dok je sam Prostorni plan nepotpun. Predstavnici PAKT-a smatraju da su prilikom prenamene zemljišta „grubo prekršena pravila postupka i pogrešno utvrđeno činjenično stanje”, a građani su sudu podneli žalbu na zbirna rešenja o

prenameni, koja neposredno pogađaju oko 300 domaćinstava.

Izvor: masina.rs